

IJsselstein – een stad om trots op te zijn

Nieuwjaarstoespraak door mr D.H. Kok,
burgemeester van IJsselstein

6 januari 2006

Dames en heren,

IJsselstein is een stad om trots op te zijn.

Een historische stad, een levende stad en een boeiende stad, boordevol activiteiten en ambities. Dat heb ik in het half jaar, dat ik hier nu ben, wel gemerkt. Natuurlijk was IJsselstein mij niet onbekend. In een vorig bestuurlijk leven, als lid van Gedeputeerde Staten van onze provincie, kwam ik hier met een zekere regelmaat voor min of meer officiële bijeenkomsten, heb ik gezien hoe het vorige gemeentebestuurders met heel veel inzet gelukt is IJsselstein-Zuid te realiseren – hulde daarvoor – en heb ik met burgemeester Wijte langdurig gestoeid over de omlegging van de provinciale weg, de N210. Langdurig, omdat ieder van ons vooral met de eigen portemonnee zuinig wilde omgaan. Maar toch, pas als je hier zelf werkt, leer je IJsselstein echt kennen en waarderen. Ik vind het een voorrecht een tijdje hier uw burgemeester te mogen zijn. IJsselstein is een stad om trots op te zijn.

Mensen wonen graag in IJsselstein. Ik hoor dat heel vaak. Een aangename stad om te wonen en te leven. Gevarieerd, oud en nieuw. Korte afstanden tot de aantrekkelijke binnenstad, of liever gezegd: het stadje. Een bloeiend verenigingsleven. Een voorzieningenniveau waar veel plaatsen jaloers op kunnen zijn. Een stad om trots op te zijn.

De afgelopen vijftien jaar is veel tijd, geld en energie gestoken in het uitbreiden van onze stad. Het waren jaren van stedenbouwkundige visies, discussies, inspraak en concrete bouwplannen. Kortom, de jaren van het ‘Ontwerpen van IJsselstein’. Die fase is afgesloten, althans bijna afgesloten. Het laatste stukje, het Groene Balkon, is binnenkort aan de beurt en krijgt, mede dankzij de inspraak, een goede mix van rood en groen.

We komen van een sterke ontwikkelingsfase veel meer in de beheersfase. En dat is bepaald niet hetzelfde als op de winkel passen. Het ‘Ontwerpen van IJsselstein’ gaat plaats maken voor wat ik wel noem het ‘Ontwerpen aan IJsselstein’. Want je bent nooit klaar. Veranderen, aanpassen, herstructureren om de kwaliteit van de woon- en leefomgeving te handhaven. Een uitdaging, dat ‘Ontwerpen aan IJsselstein’.

Het bekendste, het meest spraakmakende, is uiteraard het plan ‘Verbeter(de) Binnenstad’.

Afgelopen zomer is de nieuwe bestrating aangelegd. Het leidde tot nogal wat commotie. Maar soms is het beter het eindresultaat af te wachten. Want wees eerlijk: het ziet er prachtig uit. En de problemen met de molgoten en de stoepjes zijn door handmatig ingrijpen van vaklieden en het natuurlijke proces van inklinkende stenen zo goed als opgelost.

Ook dit jaar zal de herinrichting van de binnenstad weer op de agenda staan. We zullen de mogelijkheden bekijken voor meer terrassen die de aantrekkelijkheid van onze binnenstad verder verhogen. Maar dan moeten ze er ook neergezet worden en moet er wel bediend worden. Er zal in

de binnenstad ook strenger gehandhaafd worden. Aan het gedogen van van alles en nog wat zal een eind komen. De binnenstad moet ook in het weekend levendig zijn. In dat kader bekijken we ruimere openingstijden voor galeries. Want we zijn ook trots op de vele kunstenaars in onze stad. En laat ik niet vergeten dat het carillon van het oude stadhuis het afgelopen jaar werd vernieuwd.

Een belangrijk onderdeel van het plan ‘Verbeter(de) Binnenstad’ is ook de aanpak van de Schippersgracht en de verplaatsing van de bibliotheek. Daar zijn we niet van afgestapt, al denken sommigen dat. Maar de bouw van een nieuwe multifunctionele bibliotheek, een cultuurhuis, aan de Overtoom vergt wel een flinke investering. En de daarop volgende jaren flinke exploitatielasten. In de huidige financiële situatie zal de provincie geen toestemming geven. Daarom wordt het programma van eisen en het kostenplaatje nog eens zorgvuldig bekeken en zoeken we ook naar aanvullende kostendragers. Maar de provincie heeft wel beloofd dat de toegezegde provinciale bijdrage nog het hele jaar beschikbaar blijft, mits uiteraard de bibliotheek echt multifunctioneel wordt. Kortom, niet alleen de bibliotheek, maar ook andere culturele instellingen.

Bijvoorbeeld een Regionaal Historisch Centrum. De provincie wil graag dat gemeenten hun historische archieven bundelen en daardoor beter toegankelijk maken voor het publiek. Dat is ook een taak van gemeenten. IJsselstein heeft een lange geschiedenis en dus ook een belangrijk en interessant archief, waar we trots op zijn. Is er voor de Lekstroom-gemeenten een betere plaats voor zo’n Regionaal Historisch Centrum denkbaar dan IJsselstein? De andere gemeenten betalen mee en de provincie wil ook financieel bijdragen. Het zou een mooie combinatie met de bibliotheek kunnen zijn.

‘Ontwerpen *aan* IJsselstein’ is ook kijken naar de IJsselzone. Onze stad heet IJsselstein en ligt aan de Hollandse IJssel. Maar in de praktijk merk je daar eigenlijk weinig van. De vrijkomende bedrijfsterreinen langs de IJssel bieden een unieke uitdaging een koppeling te maken tussen het water, het watertoerisme en de binnenstad en tussen IJsselstein ten noorden en IJsselstein ten zuiden van de IJssel. Dat vraagt ambitie en creativiteit, want het is dure grond en we willen de woningen wel betaalbaar houden.

‘Ontwerpen *aan* IJsselstein’ is ook kijken naar de oudere wijken. Neem IJsselveld-Oost. Een wijk waar veel mensen graag wonen en graag willen blijven wonen, maar die in een aantal opzichten wel verouderd is (met alle negatieve effecten) en dus een flinke opknapbeurt, zeg maar herstructurering nodig heeft. Die gaat er ook komen. De woningbouwvereniging werkt aan een masterplan. En de gemeente werkt zelf ook haar eigen ideeën over de wijk uit. Niet om dubbel werk te doen, maar om de beide ideeën met elkaar te confronteren om zo tot een goed voorstel te komen, waar de bewoners over kunnen meedenken en meepraten, want het is wel hun wijk en mensen maken de stad, de wijk.

Mensen maken de stad. Dat hebben we ook in 2005 goed gemerkt. IJsselstein is een stad van mensen, een stad van bruisende activiteiten, van bloeiende en actieve verenigingen en van heel veel vrijwilligers met hart voor de stad. U allemaal maakt IJsselstein een stad om trots op te zijn. En daar dank ik u voor. We hadden in 2005 uiteraard de Carnavalsoptocht, Koninginnedag en de Sinterklaasintocht. Traditionele gebeurtenissen die heel veel IJsselsteiners op de been brengen. Ik heb dat zelf met enige verbazing gezien bij de Sinterklaasintocht. Fantastisch. Maar we hadden ook een grootse herdenking van 60 jaar bevrijding en het bezoek van de barones. We hadden weer de atelierroute, het festival Jazz Oude stijl, de orgelconcerten in de oude Nicolaaskerk, de

fotowedstrijd IJsselstein 2005, IJsselpop en Open Monumentendag. De Historische Kring bestond 30 jaar en liet een prachtig boek over onze geschiedenis verschijnen: *IJsselstein de vesting*. Vlak voor Kerst werden vijftien informatieborden geplaatst die in woord en beeld de geschiedenis van een locatie vertellen. We waren de eerste gemeente in Nederland met een digitale stadsgids. De niet meer weg te denken Groene Gids voor senioren vierde het 25-jarig bestaan. En de grootste kerstboom ter wereld brandt voor de tiende keer. En op sportief gebied: IJFC vierde het 75-jarig jubileum met een wedstrijd tegen FC Utrecht. VVIJ werd kampioen in de vierde klasse en doet het in de derde klasse nu weer voortreffelijk. En op cultureel gebied lieten kunstenaars en muziek- en zangverenigingen zich ook niet onbetuigd. Er waren vele optredens, vaak in ons eigen prachtige Fulcotheater, zoals ook vanavond weer. De harmonie Amicitia bestond – let wel – 105 jaar. En Fulco's Regionaal Mannenkoor bracht in mei de theaterproductie 'Vlucht door de wereldculturen', de uitwerking van de Cultuurprijs die dat koor in 2003 had gewonnen.

Mensen maken IJsselstein. Dat is wel duidelijk. Sport en cultuur zijn belangrijke vrijetijdsbestedingen.

De sportverenigingen draaien goed, de sportvoorzieningen zijn goed, zeker als ook de sporthal Groenvliet kan worden gerealiseerd. En IJFC, VVIJ en de Hockeyclub krijgen door eigen inspanningen nieuwe kunstgrasvelden.

IJsselstein is een stad met veel kunstenaars en veel muziek- en zangverenigingen. Een culturele stad met veel manifestaties, die ook toeristen en bezoekers van buiten trekken. Of dat zo blijft? Ik vind het persoonlijk jammer voor IJsselstein dat de raad een andere mening had over het Cultureel Platform dan het college.

IJsselstein is een stad om trots op te zijn. Dat geldt zeker ook voor alle vrijwilligers. En dat zijn er in onze stad heel erg veel. Mensen die zich belangeloos inzetten voor anderen, voor hun omgeving of voor hun vereniging. Zonder vrijwilligers kan de maatschappij, kan onze stad niet leven. Zij verdienen allemaal een pluim! Zoveel pluimen hebben we niet en daarom wordt er elk jaar een aantal in het zonnetje gezet, zonder daarmee al die anderen tekort te doen. De vrijwilligersprijs 2005 ging naar de heer Ad Swanink voor zijn jarenlange inzet voor de bibliotheek. Op het Sportgala Lopik-IJsselstein werd de heer Dick Stoker gekozen tot sportvrijwilliger van het jaar voor zijn activiteiten bij IJFC. Het Plaatselijk Overleg Gehandicapten, het POG, eerde mevrouw Tonny Oosterveen voor haar werk voor de reumapatiëntenvereniging. En Wijkgericht Werken beloonde een aantal bewoners in de wijken voor hun activiteiten en plannen. Allemaal mensen, waar IJsselstein trots op mag zijn!

IJsselstein, een stad met ambities en waar veel kan. Maar er zijn ook zorgen. Soms grote. Ik zal er en paar noemen. Maar laten we vooral niet met elkaar gaan zitten somberen of onszelf in de put praten. Dat hoeft echt niet.

Allereerst maar de financiën. Daar valt niet aan te ontkomen. De gemeentelijke begroting voor 2006 en volgende jaren is niet reëel structureel sluitend. Dat kan alleen maar met elk jaar een greep in de algemene reserves. Dat kan natuurlijk niet. Dat kan bij u en mij ook niet. Elk jaar maar een fors bedrag van je spaarrekening halen – als je die al hebt – kan natuurlijk niet. Dan moet je de tering naar de nering zetten. Dat geldt ook voor de gemeente. Daarom heeft de provincie de begroting voor 2006 nog niet goedgekeurd en de gemeente onder preventief toezicht geplaatst. Dat betekent dat zolang de financiën nog niet op orde zijn voor allerlei uitgaven

toestemming van de provincie nodig is. Dat is vervelend, maar ook een grote uitdaging voor de gemeenteraad om snel die besluiten te nemen, waardoor weer perspectief op een gezonde financiële situatie ontstaat. Het college zal de komende maanden allerlei suggesties en ideeën neerleggen bij de gemeenteraad. Zelfs los van de vraag of wij dat allemaal verstandige suggesties en ideeën vinden. Zeg maar een soort winkelwagentje. En de gemeenteraad, de nieuwe gemeenteraad mag kiezen, nee, *moet* kiezen. Want de raad is het hoofdbestuur van onze stad, die gaat de keuzes maken. En u allemaal speelt daarbij een hoofdrol. Want u mag op 7 maart die nieuwe gemeenteraad kiezen, die nieuwe gemeenteraad die de keuzes moet maken. En dat zal best moeilijk worden. Ook als u thuis de tering naar de nering moet zetten en het financieel wat rustiger aan moet doen, verschijnen er bij verjaardagen en met Sinterklaas toch allerlei verlanglijstjes. Maar degenen die die lijstjes maken en indienen, weten ook van tevoren dat ze niet alles zullen krijgen wat ze graag willen hebben. Dat geldt ook voor de verkiezingsverlanglijstjes van de politieke partijen. Dat weten ze ook. En dat geldt ook voor alle verlanglijstjes die u bij de politieke partijen of de gemeente neerlegt. Ik zeg het maar vast. Bruin kan even niet alles trekken.

Een tweede punt van zorg is de wijk IJsselveld-Oost. Die wijk moet opgeknapt worden, want de veroudering leidt ook tot allerlei negatieve effecten. Er zijn mensen die denken dat ze daar wel minder zorgvuldig met hun leefomgeving kunnen omgaan of het leidt tot overlast en criminaliteit. En dat willen we niet. We willen dat iedereen die daar graag woont er ook wil blijven wonen. In een schone en vooral ook veilige wijk. Dat betekent dat de enkelingen en groepjes die het voor anderen verzieken hard zullen worden aangepakt. Dat is de afspraak met de politie en het Openbaar Ministerie. En dat geldt zeker voor de zgn. veelplegers. Het betekent ook dat degenen in IJsselveld-Oost die nu nog op verschillende plaatsen geregistreerd staan wegens overlast, criminaliteit, illegale onderhuur, sociale fraude of leerplichtontduiking in één bestand zullen worden geregistreerd, zodat een effectieve aanpak mogelijk is. De provincie heeft toegezegd een goed plan te subsidiëren. De politie zal vaker in de wijk aanwezig zijn, niet alleen om op te treden als dat nodig is, maar ook om contacten te leggen met met name de jongere allochtonen en hun ouders. De woningbouwvereniging zal nieuwe huurders aan de ene kant beter screenen en aan de andere kant goed introduceren. Repressie is hard nodig, maar met repressie alleen verbeter je de wijk niet. Dan is ook preventie nodig, zeg maar het verbeteren van de sociale samenhang in de wijk en er voor zorgen dat iedereen zich betrokken voelt bij de wijk. Dat betekent dat wijkgericht werken niet alleen de fysieke kant moet houden, maar ook een sociale kant moet krijgen. Daar hebben we in IJsselstein nog weinig ervaring mee. Dat moeten we leren van gemeenten, die al eerder met zulke problemen werden geconfronteerd. Bijvoorbeeld van een project als 'Mensen maken de stad' in Rotterdam, waar bewoners en gemeente en maatschappelijke instellingen samen optrekken om die sociale samenhang te herstellen. Dat betekent dat burgers die initiatieven willen nemen om de kwaliteit van hun wijk te verbeteren invloed moeten hebben op de agenda van de gemeente en de maatschappelijke instellingen. Daarvoor is het belangrijk dat gemeente, IJSW, IJWBV, politie en anderen ook onderling hun agenda goed afstemmen en inspelen op initiatieven en verlangens uit de wijk. Een van de initiatieven is bijv. gekomen uit de kring van mensen van Marokkaanse afkomst zelf, het project contactvaders, allochtone vaders die de straat opgaan en contact houden met de jongeren, en contactmoeders, die elkaar opzoeken om samen oplossingen te vinden. De politie en wij zijn erg blij met dit initiatief. Maar er moet uiteraard meer gebeuren. Jongere allochtonen kunnen vaak moeilijk hun draai vinden. Dat is in IJsselstein niet anders dan in andere gemeenten. Twee voorbeelden. Ook IJsselveld moet een plek krijgen waar jongeren en anderen elkaar kunnen

ontmoeten. IJsselveld is juist de enige wijk waar zo'n voorziening ontbreekt. Allochtone jongeren kunnen soms alleen al door hun afkomst moeilijker aan werk of stageplaatsen komen. Wat dat betreft daag ik graag ondernemersverenigingen als de VIHIJ, de Baronie en anderen uit om eens rond de tafel te gaan zitten met het Cals College om met elkaar te bekijken wat IJsselsteinse ondernemers kunnen betekenen voor IJsselsteinse leerlingen.

Een derde punt van zorg – en dan hou ik op met de zorgen -, een derde punt van zorg betreft onze inwoners die van minimale inkomens moeten rondkomen, zonder werk zitten of zich om de een of andere reden teveel in de schulden hebben gestoken.

We proberen voortdurend ons minimabeleid (wat een rotwoord) te verbeteren, zodat ook die inwoners van onze stad kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven en niet hoeven af te haken. Daarom werken we ook aan de introductie van de U-pas.

We blijven veel aandacht geven aan de schuldhulpverlening, proberen mensen er weer bovenop te krijgen, ook met cursussen. De eerste start deze maand.

Het aantal mensen met een sociale uitkering daalt gelukkig. Door meer huisbezoeken af te leggen konden we alerter zijn op fraude. En we hebben bewust ervoor gekozen deze inwoners via het project 'IJsselstein werkt' in contact te brengen met IJsselsteinse ondernemers die vacatures hebben. Dat gaat steeds beter lopen.

Voor de gemeente en de politiek zijn er de komende jaren dus twee belangrijke opgaven. Wat betreft de fysieke leefomgeving: 'Ontwerpen aan IJsselstein'. En projecten als 'Mensen maken de stad' om de sociale samenhang te herstellen.

En voor de korte termijn: keuzes maken voor het gemeentelijk huishoudboekje.

Maar daarnaast gaat er in 2006 weer van alles gebeuren. Alle reguliere activiteiten die onze stad aantrekkelijk maken. En verder? Ik heb geen flauw idee. Laten we ons maar laten verrassen met wat u voor elkaar organiseert. 2006 is in ieder geval een jaar van veel jubilea. Op sportief gebied: Hockeyclub IJsseloever 25 jaar, Badmintonclub Apollo 35 jaar, Korfbalvereniging Fortissimo 40 jaar, Gymnastiekvereniging Vogel 65 jaar en VVIJ 80 jaar. En op cultureel gebied: Big Band de Zendmasters 10 jaar en Christelijk Regionaal Mannenkoor Deo Datus 25 jaar. Dat worden ongetwijfeld mooie jubileumtoernooien en jubileumoptredens!

Maar er komt meer. Utrecht Toerisme en Recreatie wil dit voorjaar met financiële steun van de provincie een permanente kinderspeurtocht uitzetten in de historische binnenstad en omgeving. Fulco's Regionaal Mannenkoor wil ter gelegenheid van het Mozartjaar 2006 in november een Mozartweek organiseren. Misschien iets voor andere muziekgroepen om zich daarbij aan te sluiten. En in 2006 komt IJsselstein als bedevaartplaats ook weer in de aandacht, want dan is het 70 jaar geleden dat het 12^e eeuwse beeldje van O.L.V. van Eiteren weer terug is in IJsselstein. Dat wordt in juni een bijzondere Ommedracht.

Kortom, ook in 2006 is IJsselstein een actieve, aantrekkelijke en bruisende stad om trots op te zijn.

Ik wens u een feestelijke avond hier in het Fulcotheater en een gelukkig, gezond, spannend en boeiend 2006!

(De uitgesproken tekst kan van de gedrukte tekst afwijken).